ໂຄງການສົ່ງເສີມໂພຊະນາການຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງ

ENUFF

Enhancing Nutrition of Upland Farming Families

ການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

AGRISUD INTERNATIONAL

SNV Netherlands Development Organisation

ການກະກຽມສະຖານທີ່

ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່:

- ສະຖານທີ່ໆຈະເຮັດຝຸ່ນບົ່ມຕ້ອງຢູ່ໃກ້ກັບສວນຜັກ, ໃກ້ແຫຼ່ງນໍ້າ, ຄອກສັດ ແລະ ເປັນບ່ອນທີ່ນໍ້າບໍ່ຖ້ວມຂັງ.

ການຈັດການສະຖານທີ່:

- ເສຍຫຍ້າ ແລະ ປັບໜ້າດິນໃຫ້ພຽງ
- ອານາໄມ ແລະ ຂຸດຂຸມທີ່ຈະເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ (ກວ້າງ 1.5ມ; ຍາວ 3 - 6ມ; ເລິກ 20ຊຕມ).
- ໃຫ້ຂຸດຮ່ອງລະບາຍນໍ້າອ້ອມຂຸມຝຸ່ນບົ່ມ

ການກະກຽມສະຖານທີ່

ກະກຽມອຸປະກອນ ແລະ ວັດສະດຸ ສຳລັບເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ

ຂັ້ນຕອນ:

- ນຳເອົາໃບພືດດິບມາຊັບ ດ້ວຍພ້າ, ແຕ່ບໍ່ຈຳເປັນໃຫ້ມຸ່ນເກີນໄປ (ໃບຫຍ້າຂີ້ຫຼົ້, ໃບຫຽ່ນ, ໃບດອກຕາເວັນປ່າ, ໃບຂີ້ເຫຼັກ, ໃບຜັກອີ່ຮຸມ)..
- ເອົາລຳກ້ວຍມາຊັບເປັນທ່ອນນ້ອຍໆ.
- ນຳເອົາໃບພືດແຫ້ງ ແລະ ເຟືອງເຂົ້າ ມາຟັກປະສົມໃຫ້ເຂົ້າກັນ.
- ເອົາຂີ້ເຖົ່າ ແລະ ມູນສັດໃສ່ຖຸໄວ້.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບວັດສະດຸ: ຄຸນປະໂຫຍດຂອງແຕ່ລະສ່ວນປະກອບໃນການເຮັດເປັນຝຸ່ນບົ່ມ

- ສຳລັບ **ໃບພືດແຫ້ງ ແລະ ເຟືອງ**: ເມື່ອເວລາຍ່ອຍສະຫຼາຍຕົວຈະຊ່ວຍປັບປຸງໂຄງສ້າງຂອງກອງຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະລິມານໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- **ໃບພືດສີຂຽວ**: ເປັນຕົ້ນແມ່ນປະເພດໃບພືດຕະກຸນຖົ່ວ, ຈະຊ່ວຍໃນການເພີ່ມໄນໂຕຣເຈນໃຫ້ແກ່ຝຸ່ນບົ່ມໄດ້.
- ໄນໂຕຣເຈນແມ່ນເປັນສານອາຫານໃຫ້ແກ່ດິນ, ເຊິ່ງພືດດູດຊຶມເອົາເພື່ອບຳລຸງໃບ.
- **ລຳກ້ວຍ ແລະ ໃບ**ຂອງມັນ ເຊັ່ນດຽວກັບຂີ້ເຖົ່າ ຈະເພີ່ມທາດໂປເຕຊຽມໃຫ້ແກ່ຝຸ່ນບົ່ມ, ເຊິ່ງເປັນສານອາຫານອີກຊະນິດໜຶ່ງທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ພືດຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ.
- **ມູນສັດ**: ຈະເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວກະຕຸ້ນເພື່ອເລີ່ມຂະບວນການຍ່ອຍສະລາຍຂອງຝຸ່ນບົ່ມ, ເຊິ່ງຈຸລິນຂອງມັນຈະເປັນຕົວທຳງານໃນການຍ່ອຍ. ຖ້າມູນສັດແຫ້ງເກີນໄປຈຸລິນຂອງມັນອາດຈະບໍ່ສາມາດທຳງານອີກຕໍ່ໄປ, ເພາະສະນັ້ນມູນສັດສົດ ແລະ ຊຸ່ມຈຶ່ງມີປະສິດພາບດີກວ່າ.

ກະກຽມອຸປະກອນ ແລະ ວັດສະດຸ ສຳລັບເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ

ການປະສົມສ່ວນປະກອບ ແລະ ການເຮັດກອງຝຸ່ນບົ່ມ

3

- ນຳເອົາທ່ອນກ້ວຍທີ່ສັບແລ້ວນັ້ນ ປູລົງພື້ນຂຸມກ່ອນ
- ປະສົມສ່ວນປະກອບວັດສະດຸທີ່ກຽມໃຫ້ເຂົ້າກັນ ດ້ວຍຊວ້ານ (ໃບພືດດິບ, ໃບພືດແຫ້ງ, ເຟືອງເຂົ້າ, ຂີ້ເຖົ່າ ແລະ ຝຸ່ນຄອກ)
- ລົງມືໃຊ້ຊວ້ານ ຕັກສ່ວນ ປະສົມແລ້ວນັ້ນໃສ່ຂຸມ ປົກເທິງທ່ອນກ້ວຍສັບແລ້ວນັ້ນ.
- ຕັກໃສ່ເປັນຊັ້ນ ທຸກໆ 20 ຫາ 30 ຊຕມ, ໃຫ້ເອົານ້ຳຫົດທຸກຄັ້ງ. ເຮັດແບບນີ້ເລື້ອຍໆຈົນກວ່າສ່ວນປະສົມຈະໝົດ.

ເພື່ອປະເມີນຜົນ:

ໃຫ້ຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ຕາມແຕ່ລະຂັ້ນຕອນນີ້ ທີ່ເຈົ້າໄດ້ອະທິບາຍໄປນັ້ນ ເພື່ອປະເມີນເບິ່ງວ່າເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈສ່ຳໃດ.

1
2
3
4
ການປະສົມສ່ວນປະກອບ ແລະ ການເຮັດກອງຝຸ່ນບົ່ມ

ການແປງກອງຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍ

- ແປງກອງຝຸ່ນບົ່ມໃຫ້ເປັນຮູບ ສີ່ຫຼ່ຽມຄາງໝູ.
- ໃຊ້ບົວຫົດນ້ຳໃຫ້ທົ່ວອີກເທື່ອໜຶ່ງ.
- ເອົາໃບຕອງກ້ວຍມາປົກເທິງເພື່ອປ້ອງກັນນ້ຳຝົນ ຊຶ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີນ້ຳຫຼາຍເກີນໄປ.
- ເອົາທ່ອນໄມ້ມາປັກໄວ້ເຄິ່ງກາງຂອງກອງຝຸ່ນບົ່ມ, ໃຊ້ເພື່ອກວດກາເບິ່ງຄວາມຮ້ອນຂອງກອງຝຸ່ນ (ເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າຝຸ່ນບົ່ມເລີ່ມມີການປະຕິກິລິຍາຍ່ອຍສະລາຍ).

ການແປງກອງຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍ

ການກວດກາອຸນຫະພູມຂອງກອງຝຸ່ນບົ່ມ

- ພາຍຫຼັງໄດ້ 5 ມື້, ໃຫ້ຖອດເອົາໄມ້ທີ່ປັກໄວ້ເຄິ່ງກາງອອກ ແລະ ໃຊ້ມືຈັບປາຍໄມ້ລຸ່ມສຸດ ເພື່ອກວດກາເບິ່ງວ່າມັນມີຄວາມຮ້ອນ ຫຼື ບໍ່. ຖ້າມັນຮ້ອນ, ໝາຍຄວາມວ່າຝຸ່ນບົ່ມເລີ່ມການປະຕິກິລິຍາ ການບົ່ມໄດ້ດີ. ແຕ່ຖ້າບໍ່ຮ້ອນ, ໃຫ້ຫົດນ້ຳຕື່ມອີກເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ມັນສາມາດລິເລີ່ມການບົ່ມອີກຄັ້ງ.
- ໃຫ້ເອົາທ່ອນໄມ້ ປັກໄວ້ເຄິ່ງກາງ ກອງຝຸ່ນຄືນ.
- ແລະ ກວດກາເບິ່ງອີກຕື່ມອີກເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ໝາຍເຫດ: ກອງຝຸ່ນບົ່ມຈະຮ້ອນຍ້ອນທາດຈຸລິນຊີຈາກມູນສັດສິດ ເຊິ່ງຊ່ວຍຂະບວນການຍ່ອຍສະຫຼາຍຂອງຝຸ່ນບົ່ມ. ເມື່ອອຸນຫະພູມໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງຈຸດສູງສຸດນັ້ນ, ເຊື້ອກາຝາກ, ໄຂ່ແມງໄມ້ ແລະ ຕົວອ່ອນຕ່າງໆ ພ້ອມກັບແກ່ນຫຍ້າ ທີ່ຕິດມານຳໃບພືດຈະຕາຍ.

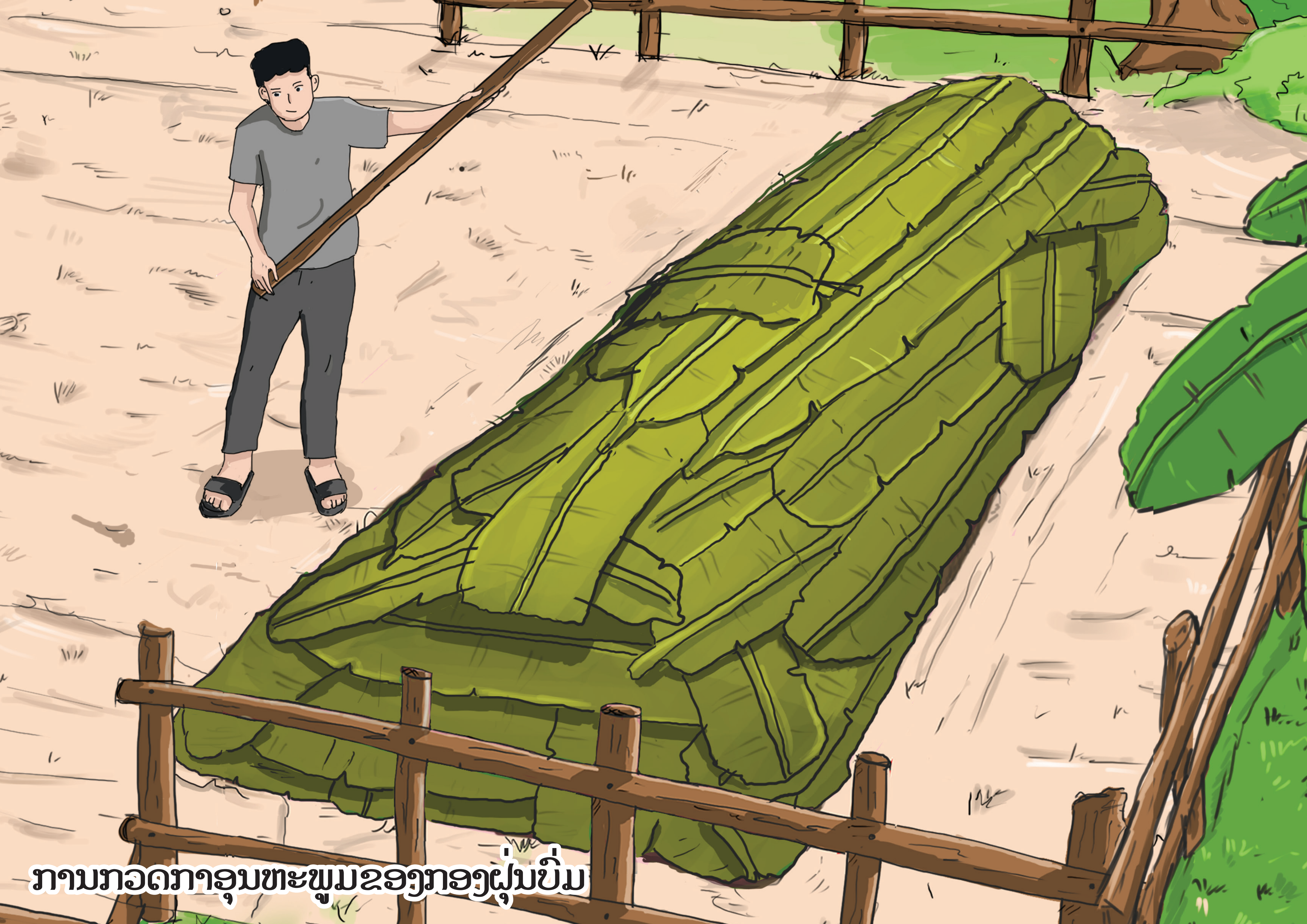
ການກວດກາອຸນຫະພູມຂອງກອງຝຸ່ນບົ່ມ

ການປະສົມຝຸ່ນບົ່ມຄືນອີກຄັ້ງ

- ເມື່ອຝຸ່ນບົ່ມ ບໍ່ຮ້ອນ (ພາຍຫຼັງບົ່ມໄດ້ 10 ມື້), ໃຫ້ຄືນກອງຝຸ່ນບົ່ມຄືນຕື່ມອີກ. ໃຫ້ພະຍາຍາມເອົາຊວ້ານຕັກເອົາສ່ວນແຄມ ແລະ ສ່ວນເທິງ ມາໃສ່ເຄິ່ງກາງຄືນໃໝ່ ແລະ ເອົາສ່ວນກາງໄວ້ແຄມແທນ.
- ເອົາທ່ອນໄມ້ປັກເຄິ່ງກາງກອງຝຸ່ນບົ່ມອີກຄັ້ງ ແລະ ກວດອຸນຫະພູມເປັນປະຈຳ.
- ເຮັດຄືນຂະບວນການນີ້ ທຸກໆອາທິດ, ຈົນກວ່າຝຸ່ນບົ່ມຈະບໍ່ມີຄວາມຮ້ອນ. ເມື່ອຝຸ່ນບົ່ມ ພ້ອມຈະນຳໃຊ້ແລ້ວ, ມັນຈະມີໂຄງສ້າງດິນທີ່ດີ ແລະ ມີກິ່ນຄືກັບດິນປ່າໄມ້.

ໝາຍເຫດ: ເມື່ອຝຸ່ນບົ່ມພ້ອມໃຊ້ງານ, ເຮົາສາມາດບັນຈຸໃສ່ຖົງເກັບຮັກສາໄວ້ໄດ້ຫຼາຍເດືອນ ໃນພື້ນທີ່ໆບໍ່ມີຄວາມຊຸ່ມ.

ການປະສົມຝຸ່ນບົ່ມຄືນອີກຄັ້ງ

ທ່ານໃດເປັນຜູ້ກະກຽມວັດສະດຸ ? ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ.

ພວກເຮົາກະກຽມຫຍັງແດ່?

ອຸປະກອນ:

1. ພ້າອີ່ໂຕ້
2. ຄຸ
3. ທ່ອນໄມ້ຍາວພໍປະມານ
4. ບົວຫົດນ້ຳ

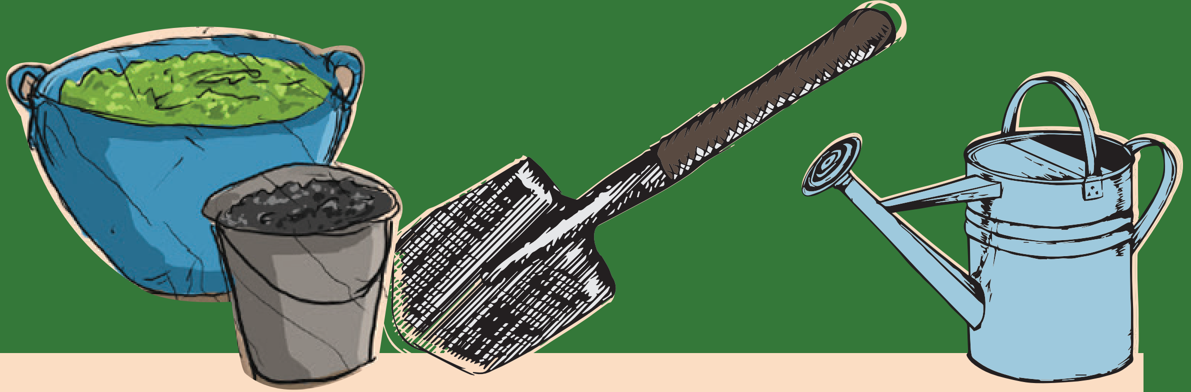

ວັດສະດຸສົດ:

1. ໃບຕອງກ້ວຍ
2. ວັດສະດຸພືດແຫ້ງ: ເຟືອງເຂົ້າ, ກິ່ງກ້ານ, ໃບ
3. ວັດສະດຸພືດສົດ: (ໃບຫຍ້າຂີ້ຫູ້, ໃບທ່ຽນ, ໃບດອກຕາເວັນປ່າ, ໃບຂີ້ເຫຼັກ, ໃບຜັກອີ່ຮຸມ).
4. ລຳກ້ວຍ
5. ຂີ້ເຖົ່າ
6. ມູນສັດສົດ
7. ນ້ຳ

ເຮົາກະກຽມວັດສະດຸ ເມື່ອໃດ? ໜຶ່ງມື້ກ່ອນໜ້າ ຫຼື ຕອນເຊົ້າ.